

Ovalni prostori Lucijana Lavrenčiča

Ko slikar z vprašanjem: »Kako povedati, da obstajajo ovalni prostori pod soncem, pokrajine z močjo?« nagovarja ženski lik v odlomku svojega pisanja, mu ta postreže z mislijo, da se tega ne da, ker: »nekaterih stvari pač ne gre zamenjevati – kar vidimo ne moremo opisati, kar opisujemo, se spreminja v novo zgodbo.« Skozi prispodobno avtorjevega samoizpraševanja, je odgovor namenjen tistim, ki cilj razumejo kot potovanje samo, ki dopuščajo nedorečenost nepoznanemu in izpraševanemu, saj tudi »videz ne ohranja ničesar, tako kot se letni časi ne ukvarjajo z ugankami brez dna«.

Pokrajine Lucijana Lavrenčiča so rezultat ustvarjalca, ki poskuša svet sprejemati skozi prizmo nevtralnega, ker je svet po meri človeka postavljen med dvema poloma – med nečim, kar je stvarno in otipljivo ter nečim, kar je slutnja, prispodoba in neopredeljena vzdržnost. So odmaknjene

notranje krajine, ki s prefinjeno govorico sporočajo o filozofski drži umetnika, o njegovi vlogi znotraj ustvarjalnega procesa, s katero želi preseči večne konflikte, ki jih ustvarja dualizem ter celoto obdati s skladnim in uravnoveženim. Tako nastajajo slike, približane in obenem odmaknjene v svoji pripovedi, ker je tisto, kar se očesu ne izmakne že del odmaknjenosti ... Znotraj temno rjavih odtenkov ter presvetljenih belin izbrana barvna skala – skorajda monokromna paleta je slikarju skozi leta postala stalnica – mu omogoča raziskovanje kontrasta svetlobe in sence. V nedavno nastalih serijah se pojavlja vedno več temnih partij, ki pa jih še vedno presegajo polja svetlega – nasprotje, ki nakazuje kiparski način modeliranja. Medtem pa dialog med njima, ki je kljub utišanosti lestvice zelo dinamičen, skorajda dramatičen, celoto izmika asketski resnobi in zadržanosti. Nadzor se umika

Območja nevtralnosti, 2012

spontanosti; ustvarjalec, ki želi biti nepristranski, mora stopiti onkraj definicij (te se mu znajo tudi nezavedno izmakniti), ki bi delo opredelile po že vnaprej zamišljenem

konceptu. Ko se misel in kontemplacija umakneta instinktivnemu, lahko (barvno, to je čustveno) nasičenost v stvarnem nasledi ravnotežje med razumskim in spontanim, stanje, ki dovoljuje bližino praznine. Naslikane pokrajine potem zaživijo svoje življenje, sam slikar pa se znajde v njihovih medsvetovjih bivanja ... Lavrenčiču je ljuba pusta, neobljudena in divja narava, narava, ki je niso kultivirale človeške roke. Najbolj se ji približa skozi soočanja z literaturo, ki ga oplaja v likovnem – kot ustvarjalec, izražajoč se tudi skozi besedno umetnost, med njima ne zmore potegniti ločnice. Slika z naslovom Pokrajina, naslikana s čajem, ki jo je navdihnil istoimenski roman Milorada Pavića, srbskega pisatelja, ki je slikarju s svojim pisanjem še posebno blizu, pa se ne navezuje dobesedno na samo literarno

'Notranja stran vetra II', 2009

delo. Lavrenčič skuša preko različnih nivojev krajine in pogledov nanjo v sliko zajeti koncept neumerjenega, razburkanega stanja misli, ki se pojavljajo nenadzorovano, ustvarjajoč svojo lastno stvarnost. V naslikanem ovalu prav tako ni neposredne navezave na stvarni predmet - z ovalno potezo avtor namreč sklone kompozicijo naslikanega v celoto tudi v seriji slik z naslovom Oddaljeni teritorij (2010). Lavrenčičeva pokrajina nastaja praviloma iz vodoravne poteze, ki ni nikoli vnaprej dorečena. Neskončnost planov jo izpelje v razigranost - v zgodnjih potezah slike se mu namreč zarišejo nasprotni hori-

jajo kot kontrapunkt; z omiljenimi vertikalami v krajini s tihožitjem naslovljeni Tri plitve sledi (2008), z ostreje zarisanimi linijami na sliki Kompulzivna setev (2011) ali v povezovanju naslikanih kompozicij z likom v najnovejših delih. Z njimi slikar redči barvno nasičenost ozadja, s čimer mehča prostor in povzroča stanje med zaprtim in odprtim, vanj vnaša eteričnost, zračnost ter občutek lebdenja. Poteza še z večjo močjo zariše črnino na dvodelni sliki z naslovom Meni se zdi tako daleč (2008), medtem ko se nivoji v sliki Jutranji dvom (2008) v globino razpirajo skozi arhitekturno zasnovo. Na slikah iz serije Mejna

Tempo rubato, 2012

zonti, neke vrste nad osnovno ploskev privzdignjeni deli, ki se očesu predstavljajo kot bližnji plani, čeprav bi namesto njih pričakovali nebo, oblake ali nebesna telesa. Vertikalni rezi, perspektiva zvrnjenih linij, lomljenih elementov in geometrijskost nasploh se v sliki pojavl-

pokrajina (2008) se preko vehementne geste čopiča, širokih potez barve, ki se giblje med pastoznimi in lazurnimi nanosi, odnos med zadržanim in dinamičnim prebira kot enakovreden. Barva je znova vstopila v nedavno nastala dela, s čimer pa Lavrenčič ne želi doseči

'Pokrajina, naslikana s čajem I', 2009

sublimnosti ali njenega nasprotja - dodelane konceptualistične zasnove -, z zelenimi in rumenimi barvnimi prebliski namreč odgovarja na igro oblik in same misli. V njih je usmeril pozornost tudi na ovojnice, mejne robove oblik oziroma gest, ki jih mestoma skuša malce zmehčati in s tem celoti odvzeti trdoto. Njihova narava se giblje med oglatostjo in organskostjo, togim in urejenim značajem prve ter dinamično in kaotično naravo druge.

Slikar je ob nastajanju slike prisoten vse od njenih najzgodnejših začetkov, saj jo sam napenja na lastne podokvirje. Hote puščeni grobi, neobdelani stranski robovi so, po njegovih besedah, v prid zagovarjanja ploskovitosti nosilca in same iluzije prostorskih oblik v sliki, ki - tudi tako - ustvarjajo zgodbo naslikanih pokrajin. Ob tem pa je spremljevalka Lavrenčičevih krajinskih predelov med njihovim procesom nastajanja prav glasba. Ustvarjalčev poskus preseganje dualizma

negativnega in pozitivnega ter družbena in politična neangažiranost znotraj našega sveta, ki od slehernika zahteva brez-kompromisnost in ponuja instantnost v zameno za neopredeljenost in svobodo razmišljanja, ga opredeljuje za zadržanega in obenem angažiranega opazovalca čudežev življenja. Njim pritrjuje slikar tudi s samim naslovom razstave Ovalni prostori, ki pojasnjuje nedorečenost bivanja; prostor je razsežnost, ki človeka presega, oval pa ob tem pooseblja nevtralnost, izmikajočo se formo. Neločljiva zlitost slikarskega in literarnega izražanja pa Lucijana Lavrenčiča postavlja v odmaknjeno držo stvarjalca v tesni navezavi z življenjem, on sam pa dopušča odgovorom, da v sebi še vedno nosijo vprašanja ...

Tanja Cigoj